

Nebezpečné padělky

Obchod s padělanými výrobky, které představují zdravotní, bezpečnostní a environmentální rizika

SHRNUTÍ

Tato studie posuzuje z kvantitativního hlediska rozsah a trendy obchodu s padělanými výrobky, které představují zdravotní, bezpečnostní a environmentální rizika. Je založena na analýze jedinečného mezinárodního souboru údajů o padělcích zabavených celními orgány a dalších údajů donucovacích orgánů a na strukturovaných rozhovorech s odborníky na prosazování práv.

Obecně lze říci, že všechny padělky představují určité riziko a mohou být pro uživatele nebezpečné. S cílem zohlednit různou míru rizika byly ve studii při určování rozsahu obchodu s nebezpečnými padělkami uplatněny dva specifické přístupy.

V rámci širšího přístupu byly brány v potaz výrobky, které musí splňovat určité bezpečnostní normy a/nebo které spadají do oblasti působnosti amerického Úřadu pro potraviny a léčiva a/nebo na které se vztahuje návrh zákona Spojených států označovaného jako ZÁKON O BEZPEČNÉM NAKUPOVÁNÍ. Bylo zjištěno, že nejčastějšími nebezpečnými padělkami jsou oděvní výrobky, náhradní díly pro automobily, optické a lékařské přístroje a farmaceutické výrobky.

Nejvýznamnějšími identifikovanými vývozci nebezpečných padělků jsou Čína a Hongkong (Čína). Padělky z těchto zemí představovaly více než tři čtvrtiny zabavených výrobků. Vzhledem k rostoucí popularitě elektronického obchodu se nebezpečné padělky nejčastěji přepravují formou poštovních balíčků, což významně komplikuje provádění kontrol a odhalování padělků a snižuje riziko odhalení a sankcí. Hlavními ekonomikami, do nichž mířily malé balíky obsahující nebezpečné výrobky, byly Evropská unie a Spojené státy. Z hlediska hodnoty zabavených výrobků však jasně vedou zásilky přepravované námořní nákladní dopravou. Nebezpečné padělky přepravované po moři byly doručovány na různá místa, přičemž seznamu destinací vévodily arabské státy Perského zálivu.

V rámci užšího, konkrétněji zaměřeného přístupu byly zkoumány pouze potraviny, farmaceutické výrobky, kosmetika a výrobky, které jsou nejčastěji předmětem bezpečnostních upozornění a stažení z oběhu. Bylo zjištěno, že mezi nebezpečné padělky, s nimiž se nejčastěji obchodovalo, patřily parfémy a kosmetika, oděvy, hračky, náhradní díly pro automobily a farmaceutické výrobky. Většina těchto výrobků pocházela z Číny (55 % všech zabavených výrobků) a Hongkongu (Číny) (19 %). 60 % zabavených nebezpečných výrobků bylo přepraveno prostřednictvím poštovních služeb, přičemž z hlediska hodnoty zabaveného zboží byla nejčastěji využívána námořní doprava.

On-line prodej představoval 60 % všech zabavených nebezpečných výrobků mířících do EU. Z hlediska hodnoty zabaveného zboží byl však jeho podíl jen malý. Nejčastěji on-line objednávanými nebezpečnými padělkami byla kosmetika a poté oděvy, hračky a náhradní díly pro automobily. Většina těchto výrobků (75 %) byla odeslána z Číny.

Obchod s nebezpečnými padělkami ovlivnila pandemie COVID-19, která ve většině případů vedla ke zhoršení stávajících trendů. To platí zejména pro padělané léčivé přípravky a další vysoce riziková odvětví, jako je například obchod s alkoholickými nápoji, ve kterém přerušené dodavatelské řetězce a změna poptávky vytvořily nový potenciál pro trestnou činnost. Tento celkový prudký nárůst padělků se však netýkal pouze léčivých přípravků a osobních ochranných prostředků (OOP), ale řady dalších výrobků, které také mohou představovat zdravotní a bezpečnostní rizika, včetně kosmetiky a náhradních dílů.

Aby vlády pochopily riziko spojené s obchodem s nebezpečnými padělkami a nedovolenými napodobeninami a mohly proti němu bojovat, potřebují aktuální informace o jeho závažnosti,

rozsahu a trendech. Tato studie je součástí průběžného sledování, jehož cílem je napomoci formulování politiky a prosazování práv.